

Nº 20.

Sestdeena, 15. (27.) Mai

Malka par gaddu 1 rubl.

1871.

Mahdita jz.

Gefschsemmes finnas. No Nibgas: Augusta Krohna valibesiba pr. Greeku draudschm Baltijā. No Tehryatas: padohmi par ſirgu-ſogteem. No Pehterburgas: Keisera familijs isreisochana. — Keisera rahmana preeſch Pehterburgas nabbageem.

Abriemmes finnas. No Wahzemmes: Walzvalstu runnas-deena. No Berlines: Kreewu Keisera familijs eereiſojuſe un us Emſi br. No Franzijas: rumytoju waras-darbi un wiannu pochripedschana. No Mezzes: Wesselibas komiſſioneſtarrischana. No Italijas: pahr wald. pahtreſchana us Rehmu. No Rehmas: pabwesta prettineeli. No Londones: Englaudechu poahruranna pahr mellahs jubras konſerenzi. No Konstantinopelē: Ratielu lubgschana pec leelwester. No Africas: aſſinoinas behres.

Jaunatobs finnas.

Par tchigganeem. Divas walſodas, weena tauta. Siberija dīb-wodama ſlohlmeiſta J. S. .... Ilgoſchanhs vebz tehva mah-jahm. Kas tas irr: "Leeta?" Naudas ſirgus.

Beeliknā. Tchiggans. Salla wahde, ehdama wahde. Smeeſlu ſtabſlinſch.

Gefchsemmes finnas.

No Nibgas. 2trā Februar 1870 augsta Kungs un Keisers opſtiprinajis walſts padohmneku-teſtas ſpreedumu, pebz furra preeſch tahn Widſemmi, Kurſemmi un Iggauauſemmi jaunbuhwejamahm un poahr buhwejamahm pareiſi-tizzigahm Greeku baſtzahm un ſlohlahm nowehleti 800,000 rubli, ar to finnu, fa ſchahs buhweſchanas pa 4 gaddeem isdarramas.

No Tehryatas. Widſemmes ſemmkohpibas beedribi zaun lubgschanas-rafsteem landrahtu beedribi lubgufe, lai paht to gahtatu, fa Widſemmi ta leelifta ſirgu ſagſchana eetu maſumā. Schi patte ſemmkohpibas beedribi arri dewufe padohmu, woi newarretu ta eetaiſht, fa fatram, kas ſirgu turr', waijadſetu poahr ſawu ſirgu parahdiſchanu iſnemt no ſawas waldiſchanas; jeb woi atkal ta iſdarritu, fa peenahkti ſirgu-ſagli tiktu ſohotii bahrgaki, ne fa lihds ſchim. Landrahtu kollegiums atſimis, fa poahr ſcho leetu gan

jagahda, bet to arr noſprattis, fa ar tahdahm parahdiſchanahm jeb ſirgu-puffehm buhtoht neeki ween, jo taht gohdiſeem zilwekeem darritu leekas raiſes un gahtdiſchanas, bet blehſchi arr ſpehtu ſagahdaht wiltigas paſſes. Tas ohtris padohms, par bahrgaku ſohdu, gan buhſchoht derrigs, un tadehl Widſemmes gubernatoris effoht jaluhds, lai ſchehligi gabda, fa no augstaſ waldiſchanas tiktu iſdohts tahts ſikkums, fas ſirgu-ſagleem ſpreesch bahrgaku ſohdu.

No Pehterburgas. Augstaſ Keisers un Keiserene no preeka un pateižibas par to, fa Leelfirstene Beſarewna laimigt neddetas nahtufe bahwinajuschi 3000 rublus, fo iſdallih Pehterburgas bahrineem, nabbageem un ſlimnekeem.

No Pehterburgas. Zettortdeen 6ta Mai pulſt. 10 waſkarā augsta Keiserene lihds ar teen Leelfirsteem Vladimir, Sergei un Paul Alekſandrovitsch un Leelfirsteni Maria Alekſandrowna aitreiſoja us ahrſemmehm.

Ahrſemmes finnas.

No Wahzemmes. Wahzemmes walſts runnas-deenas ūngeem pa wiſſeem waſkaras ſivehſteem wehl japaſeeloht Berlinē, jo wehl newarrejuschi ar ſawahm darrischana hattan ſtift. Jo nu taggad, lai ar Franziju pilnigs meers noderrehts, warr wiſſas ſeetas gruntigali noſpreest, fa ihyachi poahr to, fa tahts jaunas walſts dallas, Elſase ar Lotring, ar Wahzemmi ſarveenojamas. Laſt arr taggad ſpreeschahs poahr penſiju, fo karrā-eewānoteem karrā-wihreem doht. Lihds ſchim gan drihs nebijust nekahda, bet taggad jau ſpreechoht ta, fa ſaldatam, kas til

Karra-deenestam ween wairs nederrigs, bet zittadi warr strahdaht, jadabbu 2 dahlderi par mehnese un t. pr. arween wairak. — Firstam Bismarkam par gohdamasku taifahs dahninah weenu millionu dahlderu.

No Berlines, 8tā (20tā) Mai raksta tā: Augsta Kreewu-semmes Keiserene lihds ar to augstu Leel-firsteni Maria Aleffandrowna un teem aust. Leelfirsteem Vladimir, Sergei un Paul Aleffandrowitsch scho-wakkar pulst. $9\frac{3}{4}$ tē eereisoja. Keisers Wilhelms un lehnina namma printschi, wissi Kreewu regimentu munderös gehrbuschees, fā arri Kreewu wehstneeks ar saweem pawaddoneem, augstahs reisneekus bahnuši sagaidija un tohs pawaddija us Kreewusemmes wehst-neeka pilli. — Niht' keisera pilli familijas maltiti turrehs. Teiz, fa augsta Kreewusemmes Keiserene ar saweem augsteem behrneem ohtrein reisofchoht us Emſi.

Wehl no Berlines. Augsta Kreewu-semmes Keisereene no schejenes aisreisoja us Emſes wesselibaś awoteem, fur arri pats Keisers Aleffanders Juni mehnese atreisofchoht. Pehz lahdahm 4 neddelahm no Emſes augsteem Keiseri dohſchotees us Friedrichshaweni, fur 3 deenas palitschoht, un fur 13tā Juni Wirtembergas lehnini sawas sudraba-lahsas fwichtiſchoht. Pehz tam wiani lahdas neddelas padſhwoschoht Ingenheim pille pee Darmstatteſ.

No Franzijas. Parihses dumpineeleem laime lelahs isnihkuſe, jo pehz jaunakahm finahm waldischanas karra-spehks arween tahtak eet Parihse eefschā un jau lihds paſcham widdum tizzis, un dumpineeku spehks tik knappi fo wehl ſpehjohi pretti turreeſes. Dumpineeku, jeb komunas waldeeneſi tik flattotees pehz lahdahm durrihm, fur warretu laſtees lappas, daschs jau arr effoht aſbehdsis; bet waldishana zeeti us to raugoht, fa ſchohs putninus wiffus warretu notwert un teem wianu nöpelniu algu doht. Tē nu bij ta leeliba un warr-mahziba, fo ſchee plehſonas ihſā laikā israhdiſa! Paſchi leelee brehzeji us Wahzeſcheem, fa Wahzeſchi wianus effoht pohtijuschi, taggad paſtrahdajuschi tahdus warradarbus, us lahdeem Wahzeſchi nebij dohmajuschi. Jau tas irr par deesgan leelu pohtu, fa taggad waldischanas karra-spehkm waijag dumpineeleem pretti eedameem, us paſchahm pilsfehtas eelahm ſchaut ar lelgabbaleem. Dumpineeku pehdejā laikā tik neganti paſtijuschi, fa wiffus wihrerſchus, las til ſpehjuschi eet un rohkas zillaht, ſpeeduschi karrotaju pulka un fad ſeewas gahjuschaſ par ſaweem wihrer ſchelotees, tad tahts arr bes ſchelofchanas isrihkojuſchi par ſlimmeeku lohejahn karra-laufā. Starp teem pohtu darbeem, fo dumpineeku paſtrahdajuschi, japeeminn tas pirma Napoleona uſwarrefchanas-peeminaſ stabs us Wendorf platscha, las 133 pehdas augsts, un 12 pehdas refns, ar paſchu Napoleonu gallā, bij taifahs no 425 karra eemantoteem lelgabbaleem. Ar to nu gribbeja Napoleonu peeminau au na liſt, fad apnehmabs to ſtabbu nogahſt un no

ta materiala nauđu kast, fo ar warru usspeeft par riktiſu pretti nemt. Schō nodohmu tee tad arr 16tā (4tā) Mai isdarrijuschi. Bitti gan biſ padohmu dewuschi, lai pa gabbaleem to no-ahrdoht, — bet tee ſirdigakee atteiſchi, fa waijagoht wiffam tam ſtabbam us reiſ gabſtees, lai ar to paſaulei parahditu, fa leela keiſeru waldishana Franzija apgahsta. Una tā tad ſakrahwuschi wiffaplahrt, fur ſtabbam biſ jaſkih, heesu lahru ſuhdu un ſmilſchu, lai leelais gohds gallu atrohdoht ſuhdös un puttektös. Wehſtu fahrigee Parihsneeli peeminneta deenā pa tuhktoscheem ſagahjuschi us ta platscha wiffaplahrt, to brihnumu ſkattitees, muſikanti ſpehlejuschi un keiſera eenih-detaji gaſilejuschi. Kad wiffas maschihnas un ſtricci bijuschi iſrihſot, tad ſahkuschi ſteepit uu ſtabs no-ghſees, fa puttekti ween gaiſā ſazehluschees. Kahds dumpineeku waddons tad uſlahpis us ſtabba pamattu un Napoleonu kreeti nolammojis. Laudis pulkeem ſteiguschees ſlaht, katriſ ſahdu druppu gabbalu par peemianu gribbedams paemt, bet bijuschi ſargi ſlaht, las now to patahwuschi. Sinnams, tad jau maſak materiala paſkti preeffch nauđas kalschanas. Čāpat, fa pagahjuscha gaddu ſimtena beigās dumpja waddoni darrija, arri taggadeji Deewu pawiffam ametta. Kad no baſnizahm wiffas dahrgas mantas bij islaupijuschi, tad paſehlejuschi baſnizas pawiffam aissleht un wiffu Deewam-kalpoſchanu nozelt. Kam tad tahtas darrifchanas waijaga, las wianu nedarebeem til ſtipri pretti runna? Ir to apnehmuschees, wiffas ſtohlās tizzibas-mahzibū aissleht. — Turpretti Versalhes waldishana atkal paſehlejuschi, wiffas baſnizas Deewu luht, fa brahlu-karſchs drihs pabeigtohs. Baur to leelu ſchauſchanohs lahda dedſiga lohde bij eefkrehjuſe Parihse lahdā patronu fabriki, fur wiff pulveris tuhlin aisdedſees un wiffu fabriki iſspahrdijis gaiſā. Effoht dauds zilwei lihds nomaitati un wiffaplahrt mahjahm lohgu ruhtes isbirruschias. Iſchetri zilwei uſdohti, las pee patronu fabrika pohtſchanas effoht wainigi un dumpineeku waldishana tohs tuhlin noteſajuse us nahwi. Mahwes ſohds winneem ta weeglaka isdarrifchanas pa wiffeem noſegumeem un to arr par ſikkumu iſdewuschi laupitajeem un ſagteem. Bet kad labbi apluhko, lahda ſchi kumunas jeb dumpineeku waldishana irr, tad pehz taifahbas jaſalka, fa ta irr lahds pulks ſabeedrojuſchohs warrmahku jeb laupitaju, las gan pareds, fa wianu walſtiba newarr paſtahweht, tikkai gahda pahr ſaweem maſkeem; un kad nu, fa ſinnams, neweens ar labbu prahtu ſawu labbumu tā wiſ neatdohs, tad jau lahda zeremonija jaistaifa, fa lai zitti wianus vihſtahs un us wahroda wianu paſehleſchanahm paſlauſa. Schahdi bratkaſ irr tee neſchelrigaſee plehſonas un arr paſchi ſawā ſtarpa ilgi neſateek; jo brihſcham weenam gohda moi labbuma teef wairak neka tam oħram, — fur tad tē nu warr ilgi paſkt meers un ſaderriba! Sinnams, fa tahtu, las wianu beedribai paleek neustizzams,

woi gribb atstahtees nohst, tee fweiku ne-atlaisch zittur pafaulei winau noslehpumus isdaudsinahnt un ta-deht laut sahdu eemeslu zeldami, to isdenn no pa-fanles ahra jaur nahwes sohdu. Taggad us peh-deju gallu winau nesaderriba effoht jo leela un dauds heedri nemas wairs ne-eijoht us winau fa-pulzehm.

Kad nu, ka jau skaidri prohtams, waldischana Paribsi drihs dabbuhs favā warra un dumpineku war-ras-darbi heigsees, woi tad wissi ar to republiku buhs meerā? Maj ween to warr zerreht. Jau taggad daschi us Ljehra greech sohbus un to daschadi waino, un tadeht naw brihnuim, ja dumposees at-kal un zels zittu un atkal zittu presidenti. Prahtigi laudis spreesch, ka Franzija drihs atkal iszelchotees fehnina woi keisera waldischana un jau leeli pulki pahr to gahda, prohti, Orleanisti, Burbonisti un Bonapartisti. No schahm 3 wezzahm waldineku zilltim laikam weens nabks pee waldischanas un pahr wisseem leelaka zerriba effoht atkal us aisdīhta Napoleona. Warr jau buht, jo Frantschi irr nepastahwigi laudis, kas mihle pahrwehrtishanu.

No Mezzes. Wesselibas komissione te fawu darbu pa leelako dalku jau pastrahdajuse. Winnas darbs bij, novehrst tabs breesmas, kas jaur 25,000 zil-wetu libkeem tur warretu iszeltees. Wissas tabs lehgeru weetas, fur Baschns ar faveem pulkeem bij nomettees, tiffuschas nsartas un apsehtas, fur ta sehja taggad jau steebroš mettusechs. Schahda sehja effoht wairak reises ptaijama un to launu twaiku isnihzinashoht. Weena dalka ziftadeles atkal par jaunu effoht ar kohkeem apstahdita, kas ar fawu prischiu sallumu gaisu pillofchoht ar wesseligu smar-schu un t. pr. Kur sirgu maitu paleekas wirs semues gullejuschas, tur tabs ar flumstigi fataif-teem julkumeem fadessinatas, ar wissadahm slahdigu twaiku slahpedahm sahlehim apbehrtas un beesi ar semini apkrautas ta, ka nefad newarrehs tabs weetas slahdigas buht wesselibai. — Tapat arri tee kappi, fur tee 14ta, 16ta un 18ta August krittischee glabbiati, effoht beesi ar semmehm aplahti un gohdigu kappu vihse iskohpti un t. pr.

No Italijas. Pahr Italijas waldischanas pahr-waddaschanohs us Rohmu ne mas newarr skaidri sunnah, kad ta notiks. Daudsinaja, ka Merz meh-nefcha heigas to buhshoht isdarriht, bet ne ka; tā-pat rumaja, ka tas notifchoht Mai mehnesi un nu taggad atkal runna pahr wehlo ruddeni. Bitti jau sahla tizzeht, ka Italijas fehninam palekoht bail us Rohmu eet, ka pehzak zittas waldischanas un ihpaschi Franzija nesazekahs un winau atkal ne-is-denn no Rohmas ahra. Ka taggad dsird, tad ta ihstena waina gan buhs ta, ka wehl preefsch dauds teesu-lungeem un frohka deenestnekeem ruhmes truhfst un tabs nu papreefsch jasagahda. Preefsch to jau dauds flosksteri isruhmeti, bet tee wehl rist-tiga sahrtā jasataisa. Dauds Rohmeechi ar schabdu

pahrwehrtishanu nemas ne-effoht meerā; tee saffoht: lihds schim il gaddā dauds augsti weesi nahfuschi us Rohmu, kas scheem leelu pelau dewuschi par kohrteleem un par dauds zittahm waijadisbahm, bet nu taggad tas wiss effoht isnihzinahnt un schohs nabbagus palifuschus, wehl gribboht peespeest, lai par lehtu massu tuhscheem teesu skrihwereem isnoh-majoht sawas skaitas leelas istabas, — kas tak buhtheht leela netaisniba ween ic. Tadeht tad nu effoht Rohma iszehlusehs akzju bedriba, kas grib-boht wissus walligus buhwplatzhus sapirk un tur wirsu ihja laikā leelas mahjas fabuhweht. Beedriba zerre us tahdu wihi leelu pelnu panahlt.

Pirma (13.) Mai pahwests Pius IX. sawu 79to dñshwes-gaddu pabeidsis un eestahjees 80ta gaddā, Dohmajuschi gan, ka tai deena Rohma iszelchotees lahds trohfnis no pahwesta draugeem, bet wiss pa-lizzis labba meerā. Tikkai Jesus basniza sawas dseef-mas dseedatas un apsweizinataju Watikana pilli scho-reis sagahjuschi matrat nela zittas reisās. Pahwests nebijis wis ihsti labba prahā, jo tas us faveem apzeenitajeem fazjijis, ka leelaka dalka no winneem ne-effoht wis nahfuschi fw. tizzibai un winnam gohdu doht, bet tik no webstu-fahribas dīhti. Tē nu bij!

No Rohmas. Wezzajam pahwesta tehwan ir pat mahjas ne truhfti nellsiglu behrnu, kas tehwa wahrdeem un pamahzitchanahm zettahs pretti. Kahds Kapuzineeschu preesteris, Andrea wahrdā, professoram Döllingerim rafstijis, to usteikdams par winna drohshu pretti-stahweschahu pahwesta nemaldbas hauslim un to usslebbinadams, pee scha darba zee-schi pastahweht un neschaubitees. Winsch raksta: „Kristus basniza irr noskummuse pahr tabm sahpehm, fo winnas paschas ganni tai darra un Juhs pa-teiz par to flavenu zihnischnobs, fo Juhs winnas labbad usnehmuschi, ka Juhs tabs wezzas tizzibas farrogū teem jaumas mohdes eenaidnekeem pretti pa-zehluschi. Kad stipree Israeliteeschi behga no milsa Goliata, tad Deews suhtija sehnu, kas to milsi pee semmes gahsa; tad leelais warrenais farra-pulls winna laudis gribbeja isdeldeht, tad zehlahs Debora, wahja feewisla, teem pretti un tad Betulijas preesteri un lauschu wezzajee gribbeja, lai laudis padohdotees wehrgofchana, tad Juhoite nokahwa to tehmu - semmes eenaidneku. Tapat nu taggad, kad tee warrenee ar augstako gohdu frohnetee basnizas firsti basnizas spaiditajeem beedrojabs, winnas liffumus samaitadami un appatsch wehrgu-juhga speesdam, Deews mohdina wihrus, kas gan wahjī pee meesas, bet spehzigi garra, kas usnemmabs basnizu prett winnas slepkaweeem aistahweht. Ap-gaismohts basnizas aistahwetajs, nebaidatees wis tadeht, ka tik mas ween irr to, kas ustizzigi palifusch, — ta jau allasch irr bijis. Kad Israeliteeschi jaur tuhsinei gabja us to apsolitū semmi, tad arr tik tribs ustizzami palista un tikkai Josuas un Kalebis bij zeenigi tai apsolitā semme ee-eet. Elias

favā laikā arr dohmaja, fa wisch effoht tas weenigais, kas preesch Deewa farro un t. pr." Tahlač wisch flaidri israhda, kahdu warrmahzibū pahwests, ar favem bislapeem few gribboht peemehroht un luhds, lai to wissu pafalei jo gaischi issfaidro un lai pastahwigi pretti turrabs. —

No Londones. Englanedeschi pahr Franzijas nemeeru pahrrummadi, nekad wehl newarr aismirst un pahrspreest to konferenzi Mellahs juhras deht. Daschi wianu ministeri taggad atradduschi, fa ne-effoht pareisi bijis, fa pahwuschees to meera-kontrakti no 1856 gadda taggad pahrtasih. Krimmas karschs toreis effoht turrehts tik tadeht ween, lai Kreewu warru Mellā juhrā isnihzinatu, un nu wissa ta puhlina angli effoht isgaishnati un wiss palizzis atkal fa papreesch. Lords Grenwillje us to atteizis, fa scho konferenzi waijadsejis turreht, lai leelakas libbeles ne-iszeltohs; jo ko tad schoe weeni warrejuschidarriht, bes Franzijas? Pruhfiju tak arr' newarrejuschid palihgā aizinah, un ar Ghstreikiju, Italiju un Turziju newarrejuschid dohmaht sabeedrotes, jo Ghstreikija gribbejuse to strihdi meerā islihdsinah. Us to atkal lords Salisburi teizis, fa taggad Englande zaur Kreewu-semmi effoht pasemmota un scho pasemmoschanu konferenze gan fegguje, bet tak newarrejuse pilnigi aiseft. — Wehl zits aissbildinadams fazzijis, fa to jau toreis warrejuschid nomanniht, fa ilgi ta kontrakte newarreschoht pastahweht un ihpaschi schinni laikā tas neka ne-faeijoht ar pateefibu un ar taisnibu ic. ic. Bet ko tad nu atkal Englanedeschi fazzijis, dsir-dedami to sinnu no Konstantinopeles, kas ta skann: Augstais Kreewijas Keisers Turku sultanam nosuhijis Kreewijas leelako gohda-sihni, fw. Andreja ordeni, ko zaur favu wehstneku tam lizzis pasneeght. Taā deenā, kas bij nosazzita, fa wehstneekam buhs sultana preeschā eet, sultans septianus keiseriskus rat-tus nosuhijis us Kreewu wehstneeka pilli; pirmeem, kas preeschid wehstneeka pascha, bijuschid 4 strgi preeschā jugtii un tē eesfēdes wehstneeks generalis Ignatjew un sultana wezzakajis polizei-meisters Kiamil-Bey. Wissa ta rattu rinda tilkuse pawaddita no 10 sultana adjutanteem. Sultanam Kreewu-semmes Keisera laipniba ditti kehruschi pee firds un wisch generalim Ignatjewam pasneedsis favu Osmanje ordeni. Bes ta ordena, ko Keisers sultanam dahwinjis, wehl bijuschid fuhtiti daschi zitti ordeni preeschid Turzijas leeleem firsteem un augsta gohda nessejoom.

No Konstantinopeles raksta, fa dauds kattoku, Armenieeschu, Kaldeeschu un Maroniteeschu draudses ar favem preestereem leelwestru luhguschas, lai Turku waldischanu ar pahwestu wianu tizzibas barrischanas ne kahdu kontrakti nenotaisoht. Leelwestris teem atbildejis, fa schahdā laikā to nemas newarroht, nedv arri buhschoht darriht.

No Afrikas. Laffitaji gan atminnehs, ko agraf finaojam pahr Dahomejas tehniru, kahds tas affinu funs un fa, ja kahds no wianu tuwejoom nomirst,

tuhlin dauds tuhloschi pawalstneeki teek nosflaketti, lai winna nomirruscham arri ais kappa buhtu kauschu un apdeenetaju deesgan. Taggad awises stanopahr kahdu paganischi Kafineeschu kēh nira, kam ne fenn mahte nomirrus. Winnas dehls tas tehnisch islizzees pahr to dilti noslummis buht un nospreedis to ar leelu stahti un uppureem paglabbaht. Leels kauschu pulks, kahdi 60,000 zilweli fanahkuschi behres flattitees. Tehnisch, farra mundeerā gehrbees un wianu widdū nostahjees, us reis dewis pawehli, lai laudis kerr rohla un lai kauj. Tuhlin arr ta notizzis un flakteshana nemittejufes, kamchr 7000 zilweli bijuschi garr semmi. — Pehz to tehnina mahti littuschi leela platta kappā un 10 ta zeema flaistakahm meitenchm waijadsejis pee nomirruschas eekahpt kappā un litties dīshwas lihds apraktees. 12 tuhloschi apbrunnodi farra-wihri tahs briesmigas behres apwaltejuschi un teem pascheem waijagoht weffelu gaddu pamihschu to kappu apfargaht. Pee scheem laudim lohpu dīshwiba effoht wairak wehrta, ne fa zilwela dīshwiba.

Jaunakahs sinnas.

No Berlines, 13 (25.) Mai. No farra-pahrnahldami farra-pulsi ar leelu farra-wihru gohdu ee-ees Berlinē taā 6tā (18.) Juni. — Telegraphs no Parises finno, fa dum-dineelu atleeli famifuschi wehl turrotees pretti, bet prob-tams, fa waldischanas spehls rohs drihs isweiks. Abbejeem dauds kriht. Gan drihs wissas waldischanas ehlas bes-deewigā wihse zaur bombahm aisdedsinatas un leefmas arri zittu kauschn mahjas pohsta; kur azzis flattahs, tur wifur leefmas redsamas. Tukkerijas pils eelschuppe pa daskai isdegguse. Dombrowskis irr fanemts un Versaljes waldischanas zeetumā.

No Versaljes, 12. (24.) Mai. Dumpineeki Parihse Lulenburgas pilli usspēbra pa daskai gaisā, Rojal pils degg un arri Site nammā leels uggnus-grehls.

Liehrs pñsluddinaja tautas weetneku sapulzei, fa dumpineeki effoht uswarreti un us leelaku dasku Parishes ple-winajotees waldischanas karrogs. Dumpineeki ar petroleumu pilditas bombas us wald. farra-spehla schahwuschi; finanzministeruma: wald. ehlas deggoht un Tukkerijas pils zaur petroleumu par pelnu-landsi polikuse, bet wisch zerrejohnta Luwer buhschoht glahbta; pilsfehtas-mahja arr deggoht; negantneelus buhschoht pehz liklimeem bahrgi sohdiht.

Par tschigganeem.

(Statt. Nr. 18.)

Atnahza kahdu deenu N — püssmuischā divi tschigani mahtites un sohlijahs par kahdu sajiku willas jeb linnu kahrtis islilt un meitahm flussi ausis eetschulsteja, fa warroht bruhtganus, kahdus schihs tilkai wehlejotees, passkappeht. Weeglprahha meita, kas us muishas waggares fa bij azzis mettuse, fa sienina atbildeja: bes winna man irr dīshwiba nahwe, ar winna kahdku kruhmi rohschu lauki; schi mu dohmaja, ar tschigganites pesteleem waggari warroht warreschoht peelabbinah, jo waggare meitu nebucht nemibileja. Winnas tschigganu mahtei sawas behdas un wehlejhanas plaschi isskah stija un jautaja, wai tad winna gan warroht zerreht? —

Tschigganite meitas karstu mihlestibu manijust, dohmaja pee fewis: tē tew seed rudsu laufs un fazzija us weeglprahli; gruhti gan irr winnu pahrgrohstih, bet ja tu man labbi aismalssasi, tad warri drohscha buht, ka nahloschü ruddeni turreti laksas. Tschigganite präfjija 2 mahrzinas willas, fo meita arri apsoblissa. Tā saweenojuschahs winnas isschikhrahs, jo tschigganite teiza, ka schodeen to wiss newarroht wairs isdarriht, jo winnai effoh tās jaapgahda. Meitai pefazzijuse, lai us rihta waggres biffas apgahda un klehti labbu leelu tuffchu muzzu nostelle, winna lihds ar zittahm aissgahja. — Ohtrā rihtā, kad jau wihi pee darba bij aissgahjuschi, eeraudfija diwi tschigganu mahtites eebrauzam, no kurrahm weena bij ta jau mums pasifstama. Schi nu ar meitu nogahja us klehti, kur winnai nu waggari zaui sawu skunsti peelauslnahf fohlijahs. Kad klehti nonahza, atslehdja meita sawu lahdi un aismalssaja jau epreefsch. Nu winnas apgahsa to muzzu — wezzu sikkli muzzu — un meitai bij bes lindreka muzzā jaleen un prohti ar galwu pa preefschu, jo no pakkatas tschigganu mahte meitai daschadus pestekus skaitidama, waggares biffas usgehrba un kas wehl tur muzzā notifka, to spalwa faunahs us-rakstih. — Pehz kahdas seerendel stundas tschigganite bij gattawa, eedewa meitai pulveriti, peetidama, lai raugohf klußu waggarim eedoht (ee-ehst, wai eedsehrt), tad warroht meeriga hnht, jo tad jau effoh wehl wairak ne kā ar dseisu kehdehm weens pee ohtra feeti. Tschigganite sawas 2 mahrzinas willas panehmußi, drihs aissgahja, jo winnas heedre jau bij aissbraukuse. Kas nu gan bij preezigaks, ne kā muhsu meita; nu winnai tatschu bij sinnams bruhtgans. Ohtrā rihtā, fwehtdeenā, meita taifabs eet us basnizu un gribb schodeen jauki, kā bruhete, ispuschlotees. Winna noeet us klehti, sawas drehbes atnest, bet tauv brihnumu, no drehbehm naw ne ehnas! — Lahde irr tuffcha. Karstas affaras raudadama, winna atnahza wisseem sawu notifikumu fuhdseht. Bet kur tad drehbes bij palikfuschas? — Nu — kamehr weena tschiggainite weeglprahlei waggares biffas apgehrba un pulveriti fatafisia, tamehr ohtra meitas lahdi istuffchojuse, prohjam aissbrauza. Seewas gan bij redsejusches, ka tschigganite fo no klefts neffa, bet winnas jau sinnaja, ka meita tur klehti bija, tamdehl ne fo nesazzija. Tschigganites bij zittas weetas isteikfuschas, ka bij meitai 2 mahrzillas iswihlusches, (bet ka saggusches, to sinnams paslehpā) un tā nu tas arri pußmußha tappa sinnams. Kā meitai nu bij ap firdi, to gan latris warr eedohmatees; bet kā nu palikka ar prezzeschahs? — Nu, wehl winna naw apprezeta. Apnirgataju winnai netruhbst un dohmaju arri netruhbst. — Tā eet teem, kas mahneem tizz un ar tschigganem eelaischahs. Wehl dauds tahdu notifikumu warretu pastahstih, bet lai peeteef. —

Lahda wihsé, kā scheit rabbiju, tschigganites fagahda

apgehrbu un barribu preefsch fewim un tehwinneem, (tā nosauz wihschhus). Us preefschu tschiggans ehdamas leetas newarr paglabbaht, winsch falka: „ehdšim, kamehr irr, kad wairs nebuhs, tad kahrsim sohbust wadst.“ — Gelsch ehdeeneem winsch arri nebuht neislaffahs, winnam ſmekk sunaa, lakkas, wahrweres un escha galka tik pat labbi, kā jehra, tella un zuhkas galka. Nohtes laika winsch pat krittuscha lohpa galku nefmahde, fo winsch par „Deewa lauta lohpina gattu“ nosauz. — Sa tschigganites irr wairak ehdamu leetu fanabbagojuschas, ne kā tāt brihdī waijadfigs, tad mehds zeminus celuhgt, tschigganu, furri wai nu tāt paschā meschā dsihwo, jeb drihs irr atsneedsmi. — Lahdu fazeemoschanohs tad pa warri preezigi noswinn. Wissi apkahrt ugguni nofehduschees, ehd un dser libds wiss irr pagallam; bet ja wehl ganna naw, tad rauga kahdu jehru jeb kaslenu no gannama pulla atwahlit un notehecht. Lai nu laudis winnus par wainigeem neturr, tad islaisch wehsti, kā wilki effoh meschā un scheem jau raudsijuschi ſirgus astit. — Pee fchahdahm zeemoschanahm ar ehschanu wiss ween nepeeteek; waijag arri nodsehrtees; tamdehl raffi weenumehr arri brandwihsu, ir pat wihsu, sinnams gan retti, fo tad no leela fudraba bikkera, dser, kahds gandrihs pee latras tschigganu familijas buhs atrohdams un furru arveen pehz tehwa nahwes wezzakais, wai jaunakais dehls mehds mantoht. —

Kad nu taggad par dsehreeneem runnajam, tad wehl irr japeeminn, ka tschiggans no wisseem dsehreeneem brandwihsnam dohd preefschrohku un ja ſirgus mij, tad jau retti redſej, ja ſtohypu brandwihsna winsch preedeem nepeekauleſees. Wehl jo wairak ne kā brandwihsu, tschiggans mihl tabbaku, fo winsch neween pihpe, bet bet arri ahs luhpas lizzis fuhs. Tabbaku bruhke abbi, mahtites un tehwi. —

Bet kas tad irr ihsti tehwini darbs? mehs dſir-dejam, ka mahtitehm irr par to jagahda, kā lai wehders nesakalst, fo tad ſchēe ihsti pastrahda? — Tschigganu tehwina mihsakais darbs irr, kā jau peemineju, ſirgu andele, ne pahrdohfchana, bet til mihschana, jeb mainischana. Schajā ammatā winsch tā irr ismahzijes, ka labbaki wairs newaijaga; — tē warr pateefi gandrihs teift; winsch warr addatu par zuhku, jeb zuhku par addatu pahrtaiſht. — Irr tihi brihnumis, fo winsch no dascha ſirga nespohi istaiſht. — Naw retti notizzis, ka winsch abdas ſirgu zaui sawu skunsti — us ihsu laiku sinnams — pataiſht par tahdu, kas wehrts 50 rbt, kaut pirmak par winnu ne labprah 10 nedewa. Tschiggans proht wezzu ſirgu par jaunu pahrtaiſht, zaui to, kā jaunus sohbust eeleef. Klubbu winsch pataiſha par wesselu, nellibbajā kahjā naglu eedshdams, jeb ſchō zittadi kā ewainodams. Lahdus ſirgus, no turreem masakais irr diwi lohpā jaſafeen, lai pa ſirgu ſtaſta

atslehgas zaurumu neisleen, winsch pataisa pa til resneem, fa gandrihs durvis eesprauschahs. —
 (us preefchu heiguma.)

Diwas wallodas, weena tanta.

Gesti Postimees ness pehrnejä gadda 33. Pri schahdu rafstu saweem laffitajeem:

Rahda wezza un gohdata rohka irr mums ta rak stijusi:

Kad pehn jubileüma-swehtlus (dseefmu-swehtlus 1869. preezdesmit gaddu brihwalaishchanai par peminna) Lehrpatä swehtija, tad bija latram flah buhdamam preeks. Dseedataji preezajahs par sawu darbu (dseedaschanu), kas winaem tik labbi isde wahs un par sawu fahschanoths ar wairak simtu brahleem no wissas Iggaunu semnes, kas tur zits ar zittu eepastinahs; klausitaji preezajahs par to weentefigu un preezigu firds kustinaschanu, to dseefmu balsis winaem darrija; semneeki preezajahs pahr to mihestibas un gohda-parahdischanu, ar fo winnus pilsfehtä usnehma; pilsfehtneeki preezajahs par to gohdigu usweschanohs, fo winnu weesi is sawa widdus winaem parahdiya. Tur bija kohpä zilwelti no wissadahm dsihwes fahrtahm, nabbagi un baggati, appatschneeki un augstaki (preefschneeki), Iggaunu un Wahzeetschi. Bet wissi bija fa weena tanta un weens prahts bija wisseem, tas prahts, fa winni zits zittu gohdaja, preezinaja, mihestiba un ar preeku latris fajutta, fa tas negantajs laiks un ta flitta buhschana pagahjuschi, fur Wahzeetschi Iggaunus par flittem un Iggauni Wahzeeschus par saweem spihdsinatajeem usskattija. Wissleela swehtiba, fo Deewos winaem zaur dseefmu-swehtleem schinkoja, bija, fa wissi bija mihestibä weenoti, un latram, kas sawu tehwu-semmi mihto, waijaga no firds wehleees, fa lai tahds prahts par nebeidsamu swehtibu wisseem paliktu, kas muhsu semme dsihwo, lai tee buhtu no weenas jeb ohtras tautas. Bet tas to wehlejahs, tas lai arr pats dsennahs tahdu labbu buhschana usturreht un us preefchu waddiht, un lai sargajahs, fa winsch zaur sawu darbu, zaur wahrdeem jeb rafsteem wahjatohs ne allina un wezzas eenaida dohmas no janna lauschu firdis nemohdina. Dach Iggaunu tautas draugs, kam schehl irr nabbagu lauschu gruhtibas, runna par to kaiti un truhkumu, kas schur jeb tur pee laudim atrohdabs, tahdä wihsé, fa ta buhtu tikkai preefschneelu waina un zaur tahdahm suhdsibahm, kas no semimaku lauschu mappas dsihwes stipri runna un rafsta, bet wissi neisteiltu atstahj, kas tohs atkal warretu meerinhalt, — zaur tahdahm suhdsibahm teek daudsi allinati un us naidu prett teem rihditi, kas baggatati dsihwo. Smahdeht, kas smahdejams irr, newaijaga gan neweenam leegt; bet kas laudim labbalu flahschanoths wehle, kas lai neleedsahs istift to truhkumu, kas pee laudim pascheem irr un arr tabs wainas, kas muhsu semme rohdabs, bet

pahrleezigi smahdeht un sawa sirdibä un suhdsibä tahs wainas wehl leelatas darriht, ne là winaas irr, tas ne fo nelsabbo, bet skahde un saude mihestibu un meerigu flahschanoths. Kad mums daschreis dewa awises laffit, fa semneeki buhschana muhsu semme tik flitta, fa muhsu skohlas appalsch tik flittem liffumeem stahiv, fa tahs nemas nederr par skohlahm fault; — kad weenä lappä rafsta, fa starp muhsu mahzitajeem wairak nar, là trihs jeb tschetri, kam Iggaunu firds, kam mihestibä us Iggaunu tautu, — un ohtra lappä atkal, fa Iggaunu tautu tik flitta turra, fa teem pee basnizas konventehm leek ahrä stahweht, tapehz, fa winau padohmi teek par newehrtigem turreti, — — kad mehs tahdas, ar schulti fajaultas, suhdsibas laffam, kad tam waijaga tak daudseem par nepatiffchanu un noslum schanu buht. Katriis mahzitajs, preefschneeks jeb Wahzeets, kas tautu mihto un pebz sawa spehla zibnijahs winau pee labbakas flahschanas waddiht, noslumfees lohti, kad winsch fewi zaur tahdu pahrleezigu smahdechanu eraudsiks pee tautas eenaidneekem preefraititu; bet no tautas tils latris, kam gruhta dsihwoschanu un zaur to là jau flummigs prahts irr, zaur tahdu pahrleezigu suhdsibu no mihestibas pawissam nowehrsts. Tapehz luhsam wissus, kas Iggaunu draugi irr, lai winni sawas suhdsibas bes schults mums preefschä ness.

Wahjas irr wehl muhsu skohlas leetas, wahji (nepilnigi) irr daschi muhsu semmes liffumi un pee mums atrohd wehl daudsi zittas leetas, kam pahr labboschanas waijaga; bek kad mehs tahdas leetas pee pahr labboschanas aizinajam, kas wehl labba buhschana nar, kad lai neismirstam arri peminneht, fa jau daschas wezzas wainas sudduschas, fa jau tautas pamats, tautas dsihwoschanas-wihsé, tautas atfihschana un garriga dsihwiba muhsu laitâ it ihsteni labbojuschees, un fa Iggaunu tauta nar wis zaur sawu ruhpeschanohs ta us preefchu tikkai, bet zaur zitteem labbeem zilweleem, kas Iggaunu tautu mihto. Dasch maazitajs, dasch preefschneeks un dasch Wahzeets irr pee ta palihdsigs bijis un ar labbu firdi par tautas labflahschana ruhpejees. To labbu, fo mums darra, waijaga arri par labbu sanent; lai tas barritajs buhtu pee muhsu, jeb pee zittas wallodas (tautas) peederrigs. Tikkai zaur to warr teem firdis weenotas tilt, kas zaur wallodahm weens no ohtra schirkli, un tikkai tad, kad mihestiba pret satru muhsu semme aug, warr arr isweiziba un labflahschana pee mums augt; jo mihestiba swehti, bet naids un skaudiba famaita. Muhsu semme irr diwas wallodas un diwas tautas, to mehr warr pee mums wisseem weens praht buht; un kad mehs weenprahtigi zits zittu mihestim, zits zittu truhkumus (wainas) labbosum, zits zittu gohdä turresim un wissas labbas leelas dsihfimees zits zittu us preefchu waddiht, tad tas schehligais kungs neatstahs muhsu semmi bes swehtibas. Tapehz far-

gaſimees no wiſſa, ſas ſirdis ſchirr un ruheſtmees, fa dſeefmu-fwehſku preeziga miheſtiba ne kād muhſu ſemmē nejuſtu, bet fa zaur miheſtibas-weenibū war-retu gan muhſu ſemmē diwas wallobas un tomehr weena tauta buht."

Pee ſchi rakſta irr peeminnetas Iggauku awiſes redaktehrs ſchohs wahrdus peelizzis:

"Fa, miheſtiba, taisna, tihra, beſleliga tuhwaku miheſtiba warr arween pateefibū runnah; ta ne-badda nedſ lohſch, neahrda un nemehta dublūs, bet winna remdina, faderrina, pahrlabbo un ſpihd pehz katras wehtraſ un puttena jo ſpohſchaki. Lehns gars irr teefham ſpehzigs gars. Kaitinajoh, pa-wehloht, duſmojoh un draudoht nedarra ne weenai puſſei labbu. Miheſtiba padohdahs un neleeds ohtram winna peenahkumu, neturra ohtru nowahrtā, nedſen-nahs raddigu leetu raddiſchanu pahrwehrtiht un ne-duſmojahs tuhlin, kād zittam taſs dohmas naw. Miheſtiba gohda arri ſawu prettineelu un tihlo bes kildahm pahrlabboht, ſas isleekahs ſchlihbi buht. Kur to nedarra (kur miheſtibas naw), tur newarr no wiſſu ſpalwu-karra un rakſtiſchanas-putteſteem netas iſnahkt. Striħdes buhs arween un taħm waijaga paſaule buht, fa ehnas gaismā, bet lai taſs noteek pehz pateefibas un ſlaidra miheſtiba. Derriga un miheſtiga farunnaſchana neſſ auglus uu tai waijaga auglus nest; jo ne weens naw nemaldigs. Bet beſ miheſtibas lehrmoſchana nederr ne kām un ar brehlfchanu neweenu nelluffinahs; bet miheſtiba meerina, fader-rina un ſkubbina weenprahtibā beedrotees. Katram ſawa walloda un ſawas dohmas, ſawa teefā un taisniba weena mihliga keiſera walſtibā. — Taħdu miheſtibas garru rahda preeſchejajs rakſts, un tapehz effam to, wiſſus zittus aismiſdam, ar preeſu uſ-nehmufchi."

Scho lohti teizamu un patihlamu rakſtu latwiſti tulkojoh, man ſchaujahs prahtā, fa Latweeschu tau-tai arr truhſt weenprahtibas un miheſtibas. Iggauku tautā, pee kurras rohbeschahm dſiħwoju, ir ſchibis diwas dahrgas leetas wairak atrohdamas.

"Weenprahtiba dohd ſtiprumu," ſchohs pateefigus wahrdus irr kahds Latweeschu draugs un tautas dehls fazzijis. — Tapehz jawehlejabs, fa Latweeſchu awiſes dohtu wairak tahdus rakſtus, kahds ſchē bij laſſams, ne fa tahdus pahrmeschanas- un striħdes rakſtus.

M. Lpp.

Siberija dſiħwodama ſkohlmeiſter I. S. ilgoſchanahs pehz tehwa mahjahn.

Mahjās, mahjās labprah eetū,
Mahjās wehletohs es buht!
Kur ſpihd lohſchi ſelta faule,
Kur ſrds ſaldu meeru juht!
Mahjās ſmaida miheſtiba,
Mahjās preeſs un libgfmiba;
Bet ak, ſcheitan fehri, fehri
Kruhtis puhtchahs prſnina!
Mihlaſ mahjās!

Kapehz ilgojohs tiſ gauschi.
Schē pehz mahjas pagalmiem?
Kam ſchē ſtriði gruhtinaju
Ar ſcheem fehrem ſchelumieem?
Mahjās ſmaida miheſtiba,
Mahjās preeſi uſfmeijahs;
Mahjās flumju pilnas kruhtis
Preezigati atnemmhahs!
Mihlaſ mahjās!

Redſoht ſcheitan ſalehrusſchohs
Mihlus pahrus jeerejam,
Atminnohs, gik falbi, mihi
Mahjās lohpā dſiħwojam.
Mahjās ſmaida miheſtiba,
Mahjās preeſs un libgfmiba.
Bet ak ſcheitan, Siberija
Wiſſi preeſi ſudduſchi!
Mihlaſ Widſemm'

Kad eeraugu pušku dahrſus
Un fa ſakſas plawas ſeff,
Schrojohs pehz miħlahm mahjahn,
Kur wiſſ ſimtkahrt jaulaks wehl!
Mahjās ſmaida miheſtiba,
Schetan tikkai ſlaudiba.
Widſemmiti fmaggas kruhtis,
Preezigati atnemmhahs!
Mihlaſ Rihga!

Tehtih, miħlaſ debbeſs-tehtih!
Luħdoħs manni valauſħt:
Lauj' man miħlaſ Widſemmiti
Wehl preeſch nahvies eeraudiſħt!
Ak, tur ſmaida miheſtiba
Wiſſem tautas-brahliſhem;
Bet ak, ſcheitan Siberija,
Skumjaſ nospeeſch prſnina!
Mihlaſ Widſemm'! — !

S. . . . . r. . . . . ch.

Kas tas irr: "Leeta?"

Weenā augstača ſkohla tifka weens mahzelis pee pahrraudſiſchanas (elfames) no profeſſora jautahtis:
"Kas tas irr: "Leeta?"

Leeta . . . . Leeta . . . . tas irr wiſſ.
Nu tad ir es eſmu "leeta?" prassija profeſſoris.
Ne, Juhs ne-eſſat wiſſ "Leeta."
Nu kas tad tas irr: "Leeta?"
Leeta . . . . tas irr, ſas mums waijadſigs.
Nu tad es jums ne-eſmu waijadſigs?
Ne, Juhs mums waijadſigi.
Nu kas tad tas irr: "Leeta?"
"Leeta" . . . . Leeta, " . . . . Ne, to atbidi es
wehl ne-eſmu laſſijis! — J. Sch. . . . r. . . . ch.

Naudas tigru. Balſis banka billetes — rub., Wid. uſkal-lamas kihlu-grahmatas 99 $\frac{1}{2}$, rub., neufakkamas 93 rub., 5 procentu uſdewu billetes no pirmas leeneschanas 144—145 $\frac{1}{2}$ rub., no oħraſ leeneschanas 141 $\frac{1}{2}$ —143 $\frac{1}{2}$ rub., Rihgas-Dinaburgas dſelsu-jeſla akijsas 148 $\frac{1}{2}$ —149 rub., Rihgas-Zelgawas dſelsu-jeſla akijsas 108 $\frac{1}{2}$ —109 $\frac{1}{2}$ rub. un Dinaburgas-Witebokas dſelsu-jeſla akijsas 144—145 rub.

Rihgas 14. Mai pee Rihgas atnahlufchi 664 luggi un aig-ghajjufchi 252 luggi. Atnahlufħas 229 ſtrubgas.

No ženjures atmehleħis.

Rihgas, 14. Mai 1871.

Atbilstedams redaktehrs: A. Leitan.

Sluddinashanas.
Rihgas pilsshtas kredit-beedriba.
(Hypothen-Verein.)

Kad oht'reen, ta 11ta Mai f. g. us pilno fa-pulzi nebij sanahuschi til dauds beedri, ta so buhutu marejuchi norunnah, tad direkziona no-freeduse, to pehz lillumeem.

pilnigh sapulzi

peeldeenä, ta 21ma Mai f. g. wakkara pulsi. 7 leelaahs gildes appakscheja sahle noturreht.

- Schoreit te
 1) nolassihis rehlinu par 1870 gaddu;
 2) darris fannam fchihreju kommissijas spree-dumus;
 3) darris fannam waldischanas mafas pr. 1871;
 4) isdarihs webleshanas un
 5) revisiones - kommissione faru padohmu lils preelsch.

Beedri gauschi, teek luhgti, bes leela lawelta ne-aatrautes no fchahs pilnigahs sapulzes.

Direkziona.

 Leet mellehis uotizzams zilwels pee ohglu pahrdohschanas us dangawas irgu. Jamelohs pee Carl Nevermann un beedr. Buhtu-eelä № 19.

Weens stallmeisters un weens laulu-fargs us deputatis un lohni warr weetas dabbuhu Jaunamuischä, Krimmulus draudse.

Sinnamu darru,

Ia tee, las pehz sluddinashanas M. w. № 15 pee mannis pecteitischees, lai sanahl us 21ma Mai f. g. pee mannis Opp.

A. Nosenbladt.

 Us semmehm tohj muhneek darbi, jauni, la arri wezz, lehti, gabbalos la arri par deenas lohni pretti nemti. Darba dewei ware grabmatas ar wiesralhi M. G. nodoh Ernst Plates drillu-namma.

 No Behfu Pilsmuischä pagasta wal-dischanas teek zaue fcho wissak pil-shtu un semmju polizejas laipnig luhtas, fcha pagasta lohzelus, lam notrejjejuchas passes un nodohschanas - twihi, neweena nepereturrecht, bet tohs paichis, je waijadisg, par arrestanteem fchah waldischanai reesublubt liss.

 Weenu seena - plauu spilwë istrente Hugo E. Vyra, wihta-pagrabä.

Weenu jauna-peena gohwi
 pahrdohd mescha-fargs Stute Ebeltuischä.

Par 7 rubleem

warr fudraba zilinder-pulstens, entura pullste-nus par 12 rubt., la arri dahrgalas no tem wisslabaleem fabrikeem us galvo chanu warr do-buht tai pulstens bohde leelaahs Rihg-eelä № 20.

A. Th. Thiefs,
 wezzala

Englischu magasihne, Rihgä,
 patlaban alkai dabbujamas Chstreiku laufeta tehrauda istantes, istapu striki, pistoles, te-wolwerus un willas-kahrstuwe papilnam.

No Polizejas atrelehtis. Drillehtis un dabbujamas pee bilshu- un grahmatu-drillektaja Ernst Plates, Rihgä, pee Pehtera-basnizas № 1.

Sinna preeksch Wid-, Kur- un Iggauu-jemmes.
Gruuntigå

J.

Englischu

Redlich
magasihnu

Schinni gadda, tapat ka preekschlaikä teek pahrohtas til ween tahs ihstenahs Steiermarkas jeb Chstreiku leisera jemmes islapies, no ta wissuhshtala fallama tehrauda, taisnas un lihlas, garras un ihfas, — ta arri tahs patent-iskaptes ar selta wahrdeem ayralstitas, lurrus teek nofaultas par laufeta tehrauda islapiehm, un lurrus pee sahles til warren lippigas ka puzznais pee baheldas. Aarisan tahs garrasch Lubschu labibas, un tahs ihfasch stipes awassu. Jeb zianu iskaptes, Italijs jemmes islapuschu galodinas, Strahlhantes islapuschu aktimina un binstein almina bruzelli jeb striki, ahmuri un latinas preeksch islapuschu lappinashanas, meenjuhgu ailli, grahwu fchyp-peles, sigrus un gohwi-lehdes, dselju-pinnelli un dauds zittadas prezze preeksch mahju waldischanas un jemmes uskohpschana.

Saweeem draugeem un pafihstameem te fannam darru, la arri schinni gadda esmu dabbujas tahs ihstenahs Chstreiku Steiermarkas patent-iskaptes no laufeta tehrauda, ar selta raksteem, las par tahn ihsti derrigahm irr atrastas un no dauds fajmineesem, rentineeleem un ammatineeleem par tahdahm apleezinatas. Ra arri diamanta gallodinas, las tahs wissulabakas preeksch iskaptes fchypeschanas isprohveras. Tadeht schahs usteizu wisseem, las wehl schahdas iskaptes naw pirkfchi, lai arri prohwe un tee paschi tad atraddihs, la pahfchahm naw jittas labbakas un lehtakas istavtes.

Johannes Mitschke, Rihgä,
 tehrauda-prezu un fchaujamu-rihku bohde,
 Kungu-eelä, ta ohtra bohde no Sinder-eelas stuhra.

J. Birgermeistera

tehrauda-prezu-bohde,
 Schahlu-eelä pee rahtuscha, las jau
 75 gaddus postahw,

darra fannam, la tur papilnam dabbujamas wissulababahs Wahzjemmes atflehgas, lo ar ap-ga-lw of chana u pahrdohd, la: dureu-atflehgas, enges un aisschaujamobs lohgu fleges, klefschuatflehgas, preekscharramas atflehgas, arri dutschem un atflehgas ar weenu ihpachu aisschaujamob, ar lo wissas tahs jittas atflehgas warr flegt.

S. Martinsohna
 dselju-bohde Pehter. Ahrihga.

Saweeem zeenijameem draugeem darru fannam, la arri schinni gadda pa leelahm un pa masahm dakkahu pee mannis irr dabbujamas tahs ihstenahs Chstreikechu, wissulababahs fabrita

patent-iskaptes

ar un bes selta raksteem; tahs irr lohti ossas un fihstas. Bahrdohdu tahs par to wisslehtalo zennu.

Weschas kristals.

Ar fcho wesches kristalu pee masgashanas warr neween weschu baltalu dabbuhu, bet arri laitu, naudu un seepes taupiht. — Dabbujams istai Alfred Busch, Upteku prezu bohde.

Preeksch sehschanas

warr dabbuhu balti-sededamas un fili-sededamas Kursemmes linnu-sehllas, Bahna rudosus un wi-hus pee

Kahrl Kr. Schmidt, Rihgä.

Willas-kahrstuwe
 wissu labbabahs us apstellefhanu apgahda semm-lohpibas lantori.

W. F. Grahmanu,
 Rihgä, leeloja Zehlava-eelä pretti behrei.

Latweeschu teatera israhdischana.
 (Rihgas Latw. beedr. nammä.)

Oht'reen, treschöd wařara-fwehtös,

18. Mai 1871:

Breelös un behdäs. Original-lugga ar bsee-dafschau trihs zehleendis un fchahs bildes no Adolf Allun.

Maksa par ee-eeschanu: la arween.

Programmas pee lasses dabbujamas.

Gefabtums pullsten 8 wakkara.

R. L. I. beedribas preekschneeb.

Lai nakti no 29. us 30. April irr dsumt-Leelauzei hajsch mahjas fainneelam & bruhni sigr, no 3-7 g. wezz, no sagti. Laij lai par fchahm fchegem skaidras fannas warr doht, apsobla 100 rubi. patezibas algas tahs mahjas fainneels Jacobsohu.

Tschiggons.

(Statt. № 16.)

"Labs brihdis pagahja, kamehr dafters dabbuja finnaht, tapehz schi dahma tif neschehligi gaudio.

Nelaimiga mahte, dohmadama, ka schai pilli warr drohscha buht, bij aismirfuse sawa kambara durvis aissleht un zauru deenu nowahrguse, eemigga drihs. Ohtrā rihtā usmohdusees sawu behrnu neatradda wairs.

"Juhs gluschi par neekeem baikojeetees," dafters apmeerinadams fazzija. "Warras darbi mannā mahjā newarr notift. Kamehr Juhs aismiggusch i gullejahn, behrns warr buht pa pils gangeem aistezzejis un apmaldijees."

"Ne, ne!" dahma prahā ismissusees esfauzahs. "Mans eenaidneeks winnau buhs atraddis!"

"Kursch eenaidneeks?" Lahtscha dafters prassija. Dafters sauza namma-puifi un lissa wiffas mallas mallas ismekleht, bet wiffas ahrspuff durvis bij aischautas un aisslehtas. Wiffi kambari, arri tee, fur nedsihwoja, tilla ismelleti, tomehr par welti.

"Brihnumbs par brihnumu" — dafters teiza — "newarru ne us kabdu wihsi isprast, fa un kadeht behrns pasuddis. Mehs tak wiffus kambarus ismeklejahn?"

"Weens kambars wehl naw ismeklebes," namma puifis fazzija. "Ta istaba, fur jauneklis (Märkus) guss, naw wehl apsfattita.

Tai fajufschana dafters Marku pa wiffam bij aismirfis.

"Las irr nevateizigs jauneklis!" dafters Marka kambari ee-eedams esfauzahs un pee lohga pee-eedams manni ja us kabdu wihsi jauneklis aisbehdfis.

"Pehter, seglo drihs sirgu, jadsennahs winnam pakat.

Kamehr puifis sirgu no puzzeja un apsegloja, dafters dftas dohmās nogrimmis leelu brihdi stahweja. "Las newarr buht, ne tad ne!" winsch peepesch i esfauzahs un sahka atkal dohmat, itt fa nebuhtu pats ar fewi weena prahā.

Afcheem sohleem dafters no scha kambara isgabja un dewahs kabda sahnu istabā, fur weens pats gandrīs weffelu stundu palikka. Isnahdams teiza us namma puifsha:

"Sakki istabas meitai, lai winna dahmai sianu dohd, fa es ar behrnu buhschu ahtri atpakkat." Nu winsch laida aulifus ween probjam. —

Lai gan dakter fungs satram zettineekam prassija, wai ne-effoht kabdu un kabdu jaunekli fatifuschi, tomehr jau bij labbu gabbalu tizis bes ne kabdas finnas. Beidsoht tilla pee weena frohga, fur pirmo wehsti sadabuha.

"Kabdi winnam hij matti?" dafters krohdseneekam prassija.

"Melli." "Kabds apgehrbs tam bij?"

"Winnam hij semneeku drehbes."

"Kabds bij no auguma un isskattas?"

"Stalts jauneklis ar dedsigahm azzim."

"Wai winnam bij kas lihds?"

"Wai tad winnam warreja kas lihdsi buht, tad tas weens pats bij?"

"Gribbeju prassija, wai winsch laut fo ne neffa — kabdu behrnu — meiteni diwu libd trihju gaddu wezzu?"

Krohdseneeks galwu grohsidams teiza, fa ne-effoht ne ka bijis lihdsi.

"Wai to skaidri finneet?"

"Sinnu itt labbi. Sawu pihpi smehledams winnau apluhkoju no galwas lihdsi kabju gallam. Preessch pahri stundahm winsch te gahja garram. Es paschulais flehgus taisiju walla; winsch gribbeja kabdu glahsi peena dabbuht, bet las pacheem atleek, to dohdam siwenicem, tapehz mums nebij peena. Allus winsch negribbeja dsert. Zeltufomas winnam ne kabdas nebij un tas steidsahs ahtri probjam, tad tam teizu, fa pulsten feschōs pasti eet us Londoni."

Dafters pasfattijahs us pulstena. Jau bij astoni. Kad nu jauneklis preessch diwahm stundahm te garram gahjis, tad warr buht aiskawejees un dafters winnau wehl warretu panahlt. Dewahs atkal us preesschu un satissa kabdu semmes lohpeju no saueem nahburgeem, kas isteiza, fa effoht pasti satizzis, arri to jaunekli redsejis, het behrna tam ne-effoht bijis. Dafters nu finnaja, fa Markus nam behrna sadis, un jahja atpakkat us Nelingem pilli.

Markus gahja zaur Londoni us sawahm mahjahn pee wezzahs Magreetes, jo zerreja, fa wezzene tak pahri deenas par prezzechanohs nerunna schoht.

Lai gan Dr. Lahzis deesgan ahtri atpakkat steidahs, tomehr jau pussdeena bij slacht. Puifis un meita winnam nahza pretti, un winnau isskatta bij lohti istrauzeta, no lam dafters nomannija, fa atkal kabda nelaine notiftse.

"Es jau ar ween dohmaju, fa ta dahma, las te pee mums nakti pahrgulleja, labba zetumā pats," istabas meita sawu mehli walla laisdama fazzija. "Tulatus preessch schahs wasankas deesgan labs, bet Juhs, dakter fungs, pilli eenehmaht."

"Kas tad nu atkal notizzis?" dafters prassija.

"Teesas fullaini winnu sanehma un aissvedda probjam," istabas meita teiza.

"Netizzu, fa tee bij teesas fullaini," istabas puifis atteiza.

"Nebij teesas fullaini? Af tu debbes tehtih — kas tad winnai hij?"

"Turri mutti!" dafters meitai usfauza. "Lai zitti stahsta, las notizzis, Tu jau tabs dahmas newarreji eeredsebt. Stahsti Tu," dafters puifsham ar rohku metta.

"Kad Juhs jau bijaht probjam aissgahjuschi,"

puisis teiga, „tad pebz kahdas stundas preebrauza wahgi, kur diwi wihi iksahpa un pagehreja, lai falkoht, kur ta dahma ar behrnu effoh, kas te par naakti guslejuse.“

„Un Juhs winnus laidebt eekschä?“ datters dusmigi prassija, „man par spihhi; wai neteizu, lai ne weena nebuhs pilsi laist, kamehr es ne-effu mahjäss?“

„Istabas meita winnus elaida, dakteria funga,“ puisis aibildinadamees teiza.

„Sinnams, la teefas fullaini jalaisch eekschä; kas teefahm warr pretti buht? Kad tee buhtu kahdi wasanki bijuschi, tad jau nebuhtu elaiduse.“

„Klussi!“

„Istabas meita kohda us lubpahm un puisi no dusmamh wai buhtu aprihuse.“

„Kas wehl notilla?“

„Es to wihi wairs nereseju, kamehr winni to dahmu pa leelajahm treppem raha wa semme un ar gwaltu bahsa kareeté. Sawä muhschä ne-aismirfischü,zik necheligi dahma kleedsa; man wehl taggad aussis spinksch, un lai wiana teem wihiem tik mihti luhdsahs, lai falkoht, kur behrnu lissuschi! Nabbadsite dohmaja, lai winni to behrnu sagguschi!“

„Slahde, lai es nebiju mahjäss!“ datters zaur sohbeem nonurdejabs.

„Dahma gribbeja kahdus wahrdus us mums runnah, lo mehs lai Jums falkoht, bet tee wihi winnai mutti ar lakkatu aibahsa, lai newarreja wairs runnah.“

„Un Juhs dahmai nepalihdsejahl, teem tehwineem pretti turretees?“

„Es gabju dahmai valihga, bet weens, kas teiza, winna effoh ahrprahtha, spehra man par galwu, un es apreibu ta fa zahlis. Kad atmoedohs, jau tec bij aibraukuschi.“

Puisis nu rohdija to punnu, kas no fitteena bij uszchlees. Bubtu fitteens wehl druszin wairak dennius lehris, tad puischam bij gulloht japelek. To datters pats apleezinaja. —

Berredams, lai riht par wissi scho notifkumu labbalas sianas dabbuschöht, gabja sawä istabä un usrafstija wissi kas notizzis, mehnesccha deenu un gadda skaitli peeltkdams.

Pebz puusdeenas laiks bij jauls, un datters gabja pa lauku pastigatohs; arri zitti laudis to paschü darrija. Kiblaina raddeneeze Milli arri tur raddahs un lassija pulkes. Wezzais to no rihta agri us lauka suhtija, lai nedabbutu ar Sir Endik baronu faredsetees, jo schis funga azzis weenad ween us meitene metta; Kiblaina negribbeja, lai meitene bohja eetu. Ja tas nezza tschiggana nodohms, tad winsch warrigi peekrahphahs.

Milli schoreis bij aismirkuse ahrstejammas sahles lassib, pluhza labbat pulkes preelsch wainaga un lilla furwite. Ar smullalahm un raibalahm winna sawus mattus puschnoja, no zittahm pinna wainagu un lilla sawam leelam assins funnam ap-

laiku; winna nenehma sunni lihds par fargu, jo meitenei nenahza prahtha, lai kahds to aistiftu; funs pats no fewis tezeja lihds.

Meitenei bij laika kawellis ar to, lai funs mohdigi nopuhlejahs, lai warretu ne-earastu glihtumu no kalla dabbuht. Milli smehjahs rohkas plauschinchadama funnam johzigi lehkajoh. La darbojotes isdsirda jahjeju tuwojotes.

Suns eerehjahs, bet schi fazzija: „Kusch, Snep, kusch!“

Lai paschä azzumirlli Kiblaina weenis, Sir Endik, jahja klah un sirgu apturreja. Kahdu minuti tas klastu meitenei usluhkoja. Bet schoreis schis wella kahls fargajahs, meitenei ar rupju un neleetigu tehrfeschhanu eebaideht, jo lai gan winsch jauno tschigganeeti ihfu laiku passinna, tomehr jau pratta, lai us tahdu wihi scha taurenischa rohla nedabhuhs.

„Es labproht pateizohs par tahm puhlehm, kas mannis deht isgahjuschi naakt Tew bij,“ barons teiza, „un schkinakotu laut lo, bet Tu jau pretti neaem.“

„Man newaijaga nelahdu schkinakib,“ meitene azzis nolaiduse atteiza. „Juhs jau isgahjuschi naakt sawas schkinakibas manniun lai funnam laulu swaabht pee kahjahn.“

Bet Tu tahs naudas neaem.“

„Runnaju par teem laipnigeem wahrdeem, lo telti pee muhsu wirsneela man dewahl,“ meitene druszin finaididama atteiza. „Tee bij labbali, ne lai nauda.“

„Wai Tu jau ilgi pee tschigganeem usturrees?“ Sir Endiks prassija.

Tauna tschigganeete skattijahs winnam azzis, itt lai nebuhtu faprattuse, lo schis prassija.

„Nu skaidri redju, lai gribbeet manni isneroht,“ Milli atbildeja. Wai man naw bruhna abda, melli matti un azzis lai wisseem tschigganeem? Effu ihsta tschigganeete, mescha un lauka behrns, teltis dsimuse un arri mirschu teltis.“

„Lai buhtu leela skahde!“ barons esauzahs. „Wai tec naw prahtha nahjis, lai dauds labbat pee mahju eedsibwotajeem buht, sihda kleites wallabt un selta gredsenus us pirksteem mault, preekus un lustes baudiht, us to tschigganeete ne kad nedrikht zerreht? — bes tam wehl — mihlestiba —“ Sir Endiks ar klusku un lohti mihligu balsi fazzija, lai Millei firds nodrebbejahs.

„Mehs tschigganeetes buhtu leelas mulkes, kad no tabdahm leetahm fapnotu,“ Milli teiza. „Man tec mahju eedsibwotaji labbi pastystami. Juhs gan dohmajeet zittad; winni dauds reis muhsu teltis naakt, leek laimes teikt un pirk preelsch lohpeem sahles. Smulkas dahmas un jauni fungi —“ Milli wehl tablat runnaja — „bet winni wissi azzis eeplebtschii manni usskattija, dohmaht, lai es mescha-swehrs un ne zilwels, lai winni.“

„Pee tabdeem gan nepeederru,“ barons teiza.

„To redsu, Juhs ar mannim laipnigi runnajeet.“

„Un juhtu sawä firdi wehl laipnigaki, nelä run-

naju," barons aktri tschigganeetei pakkat teiza. "Man weena patte mahsa, Milli, druszin wezzala par Lewi, winna lohti preezatohs, kad Tu tai par heedreni un draudseni palisktu un ar winna weenā mahjā dsihwotu."

"Ar manni weenā mahjā? Kad man buhtu teltis ja-atstahj, un to newarru isdarriht."

"Kapebz ne?" Sir Endiks prassija. "Tu buhtu wissai pillei par jautumu. Manna mahsa Lew labbi patistu winna gauscham labsirdiga un laipniga. Warr buht Tu ar winna drihs satiksees, jo gribbeja te nahkt pastiagates. Nu — tad dsihwo wessela — schinkibz Lew nelahdu nesohlischu bet luhtohs, ka Tu mannim kaut lo dahwinatu."

Milli patte nesinnadama, us kahdu wihs, atkah-pahs kahdu sibli no funga.

"Schinko man to lauka-rohzi, kas Lew wainagā," lungs meiteni zeefchi usflattidams fazzija.

Tschigganeerei prohti fajuska lā apstulbotam put-ninam, atwehrtā tschuhfsas rihle flattotees, winna nehma pukki no saweem matteem un dewa Sir Endikam. Kas fsohdbihts wilstneeks pukki butschodams aishahja.

"Nu, tee graudi issehti," barons dohmaja, "plau-jams laiks buhs drihs flah."

Pa to masu zellinu tablak jahjoht satikka barons Lahtscha dakter fungu. Dalters Sir Endiku ittin smalli apstattijs, un sawadas dohmas winnam par scho baronu prahā nahza, wai warr buht ar isgah-juschas nakti notiklumu nebuhtu saweenojams.

"Scho wihrū katrā laikā pasibschu, lai to satiktu kur fatidams," Lahjis pats pee fewis dohmaja. "No isskattas gan muischneeks, bet winna waigs man nepatihk; newarretu tam ne buht ustizzeht."

Jahja kluusu weens ohtram garram, jo nebij pasibstami.

Luhkosim atkal, ka Markus un Magreetei kahjabs. No Rekingem pilles behgdams Markus atnahza atkal mahjās. Magreete tulin nomannija, ka Markam kas notizzis, un kad nu schis ne lo nestah-stija, dohmaja wezza patte pee fewis: "Kas sinn, winsch no tschigganeem buhs kahdu finnas smallu dabbujis, tahdeht ar tahtm prezibahm gudrak ja-eefahk; laimu rohlā turredama jau til aktri nelaidischu wallā." Nu winna ar pazeltu balsi us Marka teiza:

"Nu jau effu deesgan Lewis deht iskladsinajees lā wezza wišta, bet Tu leezees multis. Ja gribbesi fayrast un darrisi pebz manna prahā, kad warru dauds ko labbu Lewim pastahstikt."

"Kas leelakais labbums irr, ka manni meerā leez; negribbu ne kad Lawu paskalku klausitees."

"Bil stuhrgalwigs!" Winsch negribb wezzaku padohmam klausikt. Es Lewim stahstitu par Lawu dsimchanu, par Lawu tehnu un mahli un wehl par zittahm leetahm, kas Lew patiltu klausitees. Nedohma wiš ka tik dumja un nabbaga effu lā is-

leekohs; bet wiſs tas mannim ne lo negelb, kad Tu nepaleez man par —"

"Rauj Lewi piklis ar wiſsu Lawu nabbadsibu un baggatibus;" Markus tai wallodā jauzahs. "Effu tschiggans dsimmis un tschiggans palischu; turri mutti, ja ne tad —"

"Labbi! Ja ne, paleez par plukkatu; lai tad naw ne man, ne Lew!"

Markus dewahs atkal probjam, mannidams, ka wezza winna gribb us wissadu wihs farvaldsnaht. Pa meschu staigajoht winnam tak bij meers. Lai gan Markus wezzahs paskalkam netizzeja, tomehr tee wahrdi: "Lai tad naw ne man, ne Lew," winnam ar ween prahā nahza, kaut gan Rosini prezzeht ne dohmat nedohmaja.

Ko nu wezzais Kihlains darra? Redsefim tulin.

Sir Endiks bij no tahdu zilwelk sortes kas pirms meerā nedohdahs, tamehr sawas kahribas peepildijis un sawu labbumu glahbis. Winsch nu no teefas apnehmabs, Milli sawōs naggōs dabbuht.

Tapebz winsch suhtija sawa ustizzama fullaina seewu us to widdu, kur tschigganu lehgers, lai winna tur paskalks, ka effoht barona mahsa, un luhto jauno tschigganeeti no Kihlaina atwilt.

Tas neschkibstais rehkinaja tā: Darbs tik Milli no sawejeem atschikirt, tad winna lehti manna warra krittibz, un tas bij rīktigs rehkinums.

Par to, ka Sir Endikam jau ar tschigganeem darrischana bijuse, winsch fullaina seewai ne lo ne-fazzija, sinnadams, ka isplukschieschana ne kahda labbuma ne ness. Winsch warreja ar to wihrū, kas palihseja brahla-meitu no winnas mahtes, tāhs atraitnes, lehdi Endik, atschikirt, us drohdschaka zetta satiktees. Bes tam pats launais gars newarreja pee dwehsetu pahrdohschanas labbaku cerohzi ismek-letees, ka ta fullaina seewa bij, lo Arwai sauza. Winnai melli wiftus un krahpschana bij eedsimts. Kur naudu warreja pelniht, tur ne weena zilwela neschehloja, arri par to ne lo nebehdaja, kad firds to grehku pahmetta. Winnai felts mihestibas weetā apsedja grehku pulku.

Jaunai tschigganeetei firds no leela preeka pulssteja, kad ar Sir Endika mahsu satikkabs. Milli tizzeja wiſsu, lo ta fullaina seewa, Arwai, tai stahstija, usnehma wiſsu par tibru pateefibz, kad schi tschuhfsa laipniga un mihiliga islikahs, jo ka gan newainigs behrns warr leelulibz no pateefibas schikirt. Milli sinnaja, ka mahju-edsihwotajeem wallodā un eeraschus sawadakas effoht, neka tschigganeem un gahja nelaimē ka pellite flasdos.

Tschigganu meitene naw wiſs ta pirma, kas selta schluhnas par pasibz seltu turr. Wiſs mairak vilsehtās warr tabdu dwehsetu pahrdohschana ūmtu reischu par deenu noslattitees. — Un tomehr wehl newari tizzeht, wai tai fullaina seewai, kas par barona mahsu teizahs, buhtu isdeweess, scho behru peekrahpt, ja zitta kahda leeta nebuhtu palihga nahluſe.

Jau sein laiskeem tas bij norunnahis, fa Kihaina mahfas, Martas dehls, wahrdā Kulud, nemfees Milli par seevu, tilko schi septinpadmit gaddu wezza buhs, tapehz tilpat Marta fa Kuluds Millei uspasseja. Marta nomannija, fa meitene no ta laika, fur ar baronu satikkusees pa wissam dohmiga un nemeeriga palikkuse, tapehz Kuluds sawu bruhiti pasleppen apwakteja.

Kad Kuluds pirmo reis Sir Endila mahsu ar Milli runnajoht redseja, tad winsch dohmaja, fa ta dahma effoht atnahkuse, lai Milli kahrtis isleekoht un prezajahs, fa bruhite to baggatu feewischki opmahnishoht un labbi pulka naudas iswilshoht. Bet kad jau ohra reis schahs diwas kohpā nahza, tad Kuluds sabla slittu dohmaht un treschu reis, fur winnas abbas sarunnajahs nabbags bruhtgans no-nlaushahs, fa Milli winnu gribb astahs, lai gan Kuluds to wehl gluschi skaidri nesinnaja.

Te nebij wairs wiss labbi, to Kuluds nopratta gan, un steidsahs, pee nahtes schehlotees.

"Teem jobkeem waijaga weenreis galla nemt," wezza sadusmojusees fazzijs. Newarru to peezeest, fa mahju-eedishwotais mannam dehlam seevu nosohg."

"Wai dohma, fa winna muhsu tautu alstahs?" jaunois tschiggans prassija.

"Tä gan irr, behrnin, Marta saproht gan, so Milli gribb isdarricht, winna mannis nepeewils, effu dauds no mahju-eedishwotajeem mahzijusees. Us-passe sawu bruhiti fa funs gannamu pulku, zittad winna Tew pagallam. Es pa tam eefchu pee sawa brahka un norunnashu kahsas."

(Us preeschu wehl.)

Saka warde, ehdoma warde.

Kam taggad wakkards warschu kwalsteschana ne-patiktu dsirdeht, lai gan smulti neslann! Lihds ar pukkehm un putneem arri wardes waffaras atnahfchanu pasluddina.

Uhdens-warde un winnas raddeneeki, rupputsch, salsci, irr plifki, t. i. winneem naw ne swihnu ne spalwu. Rohka nemmoht schee lohpini irr aufsti, jo teem irr farkans bet aufsts, t. i. mas grabdu filts assins. Pakkat kahjas pulku garakas par preesch kahjahn, zaute so warr leelus slittus lehst. Preesch kahjahn 4, pakkat kahjahn 5 pirkst bes naggeem; pakkat kahju pirkstos abda starpa, zaure kam wardes warr labbi peldeht, tapehz las grubb mahzitees pesdeht, lai pee warbes nu flattahs. Sohbu wardei naw, bet sohbu weeta abbas pusses schohsteem skremsteles. Keatra galwas pusses warschu teh-winam plahna abda rohdahs, las kurgoh abbabs pusses lau puhflis iszellahs; mahtitei scho pubschku naw. Wardehn, rupputschem un salscchein ribbu naw.

Uhdens-warde buhs kahdas 3 zellas garra, gaischi jeb tumsci salta ar melleem plekkeem un trim eedseltenahm strihpahni. Warde dsihwo dikhlos un

eserds lihds pat pascham seemetam. Winna lab-praht fildahs faule fa funs us pakkat kahjahn tup-pedama; bet winna irr gauscham baliga un usman-niga — tilko kas tschaukst — ar weenu lehzeenu 2—5 pehdas tahlu plunksch uhdensi. Warschu brehlschana tublin nostahjabs, kad ar wehja-lukteri pee uhdens mallas staiga. Uhdens wardes mittinajahs no fleekhem, daschadeem luffaineem un no lehlehm, bet arri siwju nahrstu un masas sirotinas tahm labbi fmekke; pat masus pihlenus salta warde sem uhdens welkoht noslizinoht un ehdoht. Fa tu man, ta es ter. Sattas wardes teek atkal paschias par barribu leelahm siwim un uhdens putneem, wiss wairak starks warschu leelais eenaidneeks. Siltas semmes arri zilweki warschu gattu ehd, jo tahs pakkat kahjas effoht tik fmekligas, fa mehli warroht lihds no-riht. Bet Deewam schehl, warjchu kehreji deesgan neschehligi: nokerr wardi nogreesch pakkat kahjas un melt paschu wardi puss dsihwu nohst, lai mohzahs famehr mirst. Wardei brihnum sibksta dsib-wiba. Lai gan galwa nohst un eelschas israutas, to mehr wehl labbu brihdi lehka. Baur warschu kahjahn zehlahs telegraph, las taggad wissai pa-fausei neisfakkmu labbumu darra. Kadä wihsitas notikla, par to buhtu jaraksta, ja lassitajeem patiktu. Wardes laisch sawu nahrstu gabbaleem uhdensi; nahrstu irr melns punkties, no kam warde zellahs. Kad schi melna punktiee pee-auguse, tad ta abda plihst un dsihwooneks nahk ahrä; bet winsch isskattahs fa siws ar resiu galwu, lam appasschä mutte un ar garru assi. Schahdus warschu behrnus muhsu niddi par kulkuteem sauz. Dwaschu tee welt zaur zaurumeem, las galwai abbas pusses. Pehz divahm neddetahm jau rahdahs pakkat kahjas, weh-sak preeschehjahs. Pehz diweem mehnescheem schis kulkuls mett wezzu abdu nohst. Ahda us galwas plihst un galwa nahk ahrä ar wardes mutti. Nu winsch jau isskattahs pehz wardes, tik aste wehl flahst.

Smeeklu stabstirsch.

Frihriks tas Leelais gabja weenreis is pilsschetas pastagates un eraudsjia wezzu saldatu, las meh-teli isklaahjis, tur kaut ko ferr un sitt.

"Ko tu tur darri? lehnisch prassa.

"Kauju uttes!"

Lehnisch schikalo winnam desmit dahsderus.

Ohtreis to redsedams dohma tahdu paschu laimi baudiht un schinneli nowilzis skreen ar libkumu leh-niam apkahrt un nomettahs zella mallä, tapat dar-bodamees, fa pirmais.

"Ko tu tur darri?" lehnisch prassa.

"Mekleju uttes."

"Gij pee ta pirma, tam jau irr!"